

РЕШЕНИЕ

№ 71

гр. Пловдив, 22.04.2024 г.

В ИМЕТО НА НАРОДА

АПЕЛАТИВЕН СЪД – ПЛОВДИВ, 1-ВИ ГРАЖДАНСКИ СЪСТАВ, в публично заседание на двадесет и пети март през две хиляди двадесет и четвърта година в следния състав:

Председател: Галина Гр. Арnaudова

Членове: Мария П. Петрова
Румяна Ив. Панайотова-Станчева

при участието на секретаря Стефка Огн. Тошева
като разгледа докладваното от Мария П. Петрова Въззивно гражданско дело
№ 20245000500106 по описа за 2024 година

за да се произнесе, взе предвид следното:

Производството е въззивно и се развива по реда на чл.258 и сл. от ГПК.

С Решение №18 от 12.01.2024г., постановено по гр.дело №532/2023г. по описа на Окръжен съд-Стара Загора, П. е осъдена да заплати на Х. И. В. с ЕГН:*****, адрес: гр.С. ЖК *****, сумата от 16000лв., представляваща обезщетение за причинени му от незаконно обвинение по водено срещу него наказателно производство по ДП №зм1531/2008 по описа на 02-ро РУ-Стара Загора, неимуществени вреди, ведно със законната лихва върху нея, считано от 15.04.2022г. до окончателното ѝ изплащане, като иска за разликата над уважения до предявения размер от 50000лв., представляващ част от пълния размер от 100000лв. е отхвърлен, и П. е осъдена да заплати на Х. И. В. с ЕГН:*****, адрес: гр.С. ЖК *****, направените по делото разноси от 10лв. – платена държавна такса.

Недоволна от така постановеното решение е останала жалбоподателя П., която го обжалва в осъдителната му част относно присъденото обезщетение

за неимуществени вреди от 16000лв. със законна лихва с доводи за неправилност относно наличието на действително претърпени неимуществени вреди, които да са пряка и непосредствена последица от действията на прокуратурата, прилагането на принципа на справедливостта по чл.52 от ЗЗД, както и на разпоредбата на чл.5,ал.2 от ЗОДОВ, като претендира за намаляване на присъденото обезщетение.

Въззиваемата страна Х. И. В. е депозирал писмен отговор на въззивната жалба със становище тя да е бланкетна и неоснователна и искане да бъде оставена без уважение.

Съдът, след преценка на събраните в хода на производството доказателства, поотделно и в тяхната съвкупност, намира за установено следното:

Предмет на въззивно разглеждане е предявеният от Х. И. В. против П. иск с правно основание чл.2,ал.1,т.3 от ЗОДОВ за заплащане на обезщетение за неимуществени вреди, претърпени вследствие воденото спрямо него наказателно производство по ДП №СЗЗМ-1531/2008г. по описа на РПУ-Стара Загора за престъпление по чл.199,ал.1,т.3 вр. чл.198,ал.1 вр. чл.129,ал.2 вр. ал.1 от НК, прекратено с Постановление от 06.04.2022г. на ОП-Стара Загора на основание чл.244,ал.2 от НПК, през време на което спрямо него е била взета мярка за неотклонение „задържане под стража“ за периода от 20.11.2008г. до 18.05.2009г., до присъдения размер от 16000лв. със законна лихва 15.04.2022г., с оглед делелите на въззивната жалба.

Безспорно се установява от приетите писмени доказателства, че с Постановление от 20.11.2008г. за привличане на обвиняем и вземане на мярка за неотклонение ищецът В. е привлечен като обвиняем по образуваното срещу неизвестен извършител ДП №зм1531/2008г. по описа на РПУ-Стара Загора за престъпление по чл.129,ал.2,предл.3 вр. ал.1 от НК за това, че 08.11.2008г. е причинил на Н. Г. М. средна телесна повреда, изразяваща се в избиване на зъби – първи горен десен и първи и втори горни леви. Впоследствие, след извършването на множество разпити на свидетели, деянието е преквалифицирано и с Постановление от 16.04.2009г. В. е привлечен като обвиняем за престъпление по чл.199,ал.1,т.3,предл.2 вр. чл.198,ал.1 вр. чл.129,ал.2,предл.3 вр. ал.1 от НК за това, че на 08.11.2008г. чрез използване на сила отнел чужда движима вещ – златен ланец 94гр. от 18

каратово злато от владението на Н. М. Н. с намерение противозаконно да я присвои, като деянието е придружено с причиняване на посочената средна телесна повреда. С Постановление от 18.05.2009г. досъдебното производство е спряно на основание чл.244,ал.1,т.3 от НПК до издирването и разпита на свидетел-очевидец, както и е изменена мярката за неотклонение на обвиняемия В. от „задържане под стража“ в „подписка“. Впоследствие досъдебното производство е било многократно спирано на същото основание до издирването и разпита на трима свидетели, като с Постановление от 06.04.2022г. наказателното производство е спряно на основание чл.244,ал.1,т.2 от НПК и е прекратено спрямо обвиняемия В. на основание чл.244,ал.2 вр. чл.243,ал.1,т.2 от НПК поради недоказаност на обвинението. Неоснователно жалбоподателят поддържа, че за причинената средна телесна повреда наказателното производство е прекратено по давност. В мотивите на постановлението, на които се позовава, е посочено, че, предвид особеностите на случая, не е налице правната възможност по чл.216 от НПК разследването да се раздели по отношение на средната телесна повреда в самостоятелно производство, а и за това деяние към 2019г. е изтекла предвидената давност, което не променя обстоятелството, че наказателното производство е водено спрямо ищеца за грабеж придружен със средна телесна повреда, което е по-тежко наказуемо престъпление и за което именно то е прекратено, поради недоказаност на обвинението, а не поради изтекла давност.

Така установените обстоятелства за образувано наказателно производство, по което ищецът В. е бил привлечен като обвиняем за извършване на конкретно престъпление, прекратено от прокуратурата спрямо него на основание чл.244,ал.2 вр. чл.243,ал.1,т.2 от НПК, приравняващо се на прекратяване поради това, че деянието не е извършено от лицето, по смисъла на чл.2,ал.1,т.3 от ЗОДОВ обосновават пасивната материалноправна легитимация на ответната П. като държавен орган, под чието ръководство и надзор е водено, в посочената хипотеза.

Наказателното преследване по обвинение в извършено престъпление, приключило с прекратяването му, само по себе си е достатъчен обективен факт, обосноваващ негативно въздействие върху преследвания, свързано най-малкото и обичайно с притеснения от изхода на производството, тревога, потиснатост, накърняване на моралните и нравствени ценности, както и

социалното му общуване, за каквито изживявания и причинно-следствената им връзка с наказателното производство не е необходимо да се събират нарочни доказателства, каквито в случая са ангажирани от ищеца посредством показанията на св.Б. Н., според които след задържането му ищецът се дистанцирал и започнал да страни.

Вредите, причинени от мярката за неотклонение „задържане под стража” се включват в тези, произтичащи от незаконното обвинение в извършване на престъпление при прекратяване на образуваното наказателно производство, поради това, че деянието не е извършено от лицето. Те касаят негативите на произтичащите от тази мярка ограничения по отношение правото на свободно придвижване и на труд, както и социална изолация, препятствала в случая обучението на ищеца, записан за редовен ученик в 12 клас за учебната 2008/2009г. във ВСУ - гр. С. според представената служебна бележка, и прекъснала трудовата му ангажираност, според св.ТТ, но не и произтичащите от лоши материално-битови условия в ареста при изтърпяването ѝ, каквито са наведени в исковата молба, както основателно е възразил ответникът. Осигуряването на добри битови условия в следствения арест не съставлява правоохранителна дейност в разглежданата хипотеза, а прякото ръководство и контролът върху дейността на местата за лишаване от свобода, каквото е и следственият арест, се осъществява от Главна дирекция „Изпълнение на наказанията“, която е юридическо лице към министъра на правосъдието, съгласно чл.12 от Закона за изпълнение на наказанията и задържането под стража. В тази връзка показанията на св.МИ, третиращи условията в ареста и то през 2010г., а не в периода, в който ищецът е бил задържан по процесното наказателно производство, се явяват неотносими към спора.

Провеждане на пълно и главно доказване е наложително само при твърдения за болки и страдания, които са извън обичайните за лице в такова положение и са специфични, с оглед личността на увредения, неговата среда или обществено положение и други конкретни обстоятелства.

Настоящата инстанция не кредитира представеното от ищеца изготвено извънсъдебно по негово възложение съдебно-психиатрично освидетелстване като годно доказателствено средство, тъй като не е изготвено и приобщено по предвидения от чл.195-чл.203 или чл.204-206 от ГПК процесуален ред.

Обстоятелството, че приятелката на ищеца, с която планирали да имат дете, го изоставила след неговото задържане, в каквата насока са показанията на св.ТТ, не е наведено с исковата молба и не обосновава специфични вреди вследствие именно на наказателното преследване, тъй като устройването на семейния живот зависи изключително от волята и отношенията между партньорите.

От представената от ответника справка за съдимост се установява, че ищецът В. е бил осъждан седем пъти за периода 2004-2019г. за кражби, държане на наркотични вещества и за управление на МПС след употреба на наркотични вещества, за които деяния са му налагани и наказания „лишаване от свобода“, каквото реално е изтърпявал за периода 22.10.2010г.-23.01.2012г. с приспадане на времето по мярка „задържане под стража“ и за периода 07.03.2019г.-22.06.2020г. с приспадане на времето по мярка „задържане под стража“. Обремененото съдебно минало и многократния сблъсък с правоохранителните органи преди и през време на процесното наказателно производство обосновават по-нисък интензитет на търпените от ищеца обичайно съпътстващи наказателното преследване негативни изживявания. Следва да се има предвид, обаче, че за първи път той е бил с мярка за неотклонение „задържане под стража“ именно по процесното наказателно производство, което за периода от почти шест месеца на изтърпяването ѝ от 20.11.2008г. до 18.05.2009г. е било свързано с наложените от нея ограничения, на каквито до този момент не е бил подложен, и произтичащите от тях с оглед на това значителни негативни преживявания. Това положение, наред с обстоятелството, че повдигнатото спрямо него обвинение е било в извършване на тежко по смисъла на чл.93,т.7 от ДР на НК престъпление, за което е предвидено наказание „лишаване от свобода“ от пет до петнадесет години, пред угрозата от налагане на каквото е нормално тревогата и притесненията да са дълбоки и интензивни, както и, че наказателното производство е протекло само на досъдебна фаза, но за един твърде продължителен период от време от повече от 13 години, през който, макар и да не са извършвани активно процесуално-следствени действия с негово участие, предвид многократните спирания на производството за издирване на посочени свидетели, на което акцентира жалбоподателят, той за дълго време е бил поставен в положение на несигурност и произтичащите от това за голяма част от живота му негативи, свързани основно с притеснения от

изхода по производството и страх от осъждане, дава основание на настоящата инстанция да приеме присъденият размер на обезщетението от 16000лв. с обжалваното в тази му част първоинстанционно решение за справедлив по смисъла на чл.52 от ЗЗД и съответстващ на икономическата обстановка в страната към влизане в сила на прекратителното постановление, от когато е възникнало основанието за ангажиране на отговорността на ответника.

С отговора на исковата молба ответникът е заявил, че след приобщаване на доказателствата по ДП №1531/2008г. ще направи и други възражения, включително за прилагане на чл.5 от ЗОДОВ, ако се съдържат обстоятелства в тази връзка. До приключване на устните състезания пред първата инстанция такова възражение не е заявено с конкретизиране на фактическите обстоятелства, на които се основава, поради което оплакването във въззивната жалба, че възражението за прилагане на чл.5 от ЗОДОВ не е обсъдено, е неоснователно. Неоснователно при това положение и с оглед преклузията е и заявеното с въззивната жалба искане въззивният съд да приложи чл.5,ал.2 от ЗОДОВ.

Обсъденото обосновава извода за неоснователност на въззивната жалба и потвърждаване на първоинстанционното решение в атакуваната му с нея част.

Предвид изложените мотиви, съдът

РЕШИ:

ПОТВЪРЖДАВА Решение №18 от 12.01.2024г., постановено по гр.дело №532/2023г. по описа на Окръжен съд-Стара Загора, В ЧАСТТА, с която П. е осъдена да заплати на Х. И. В. с ЕГН:*****, адрес: гр.С. ЖК *****, сумата от 16000лв., представляваща обезщетение за причинени му от незаконно обвинение по водено срещу него наказателно производство по ДП №зм1531/2008 по описа на 02-ро РУ-Стара Загора, неимуществени вреди, ведно със законната лихва върху нея, считано от 15.04.2022г. до окончателното ѝ изплащане, както и направените по делото разноски от 10лв. – платена държавна такса.

Решението подлежи на обжалване пред ВКС на РБ при условията на чл.280,ал.1 от ГПК в едномесечен срок от връчването му на страните.

Председател: _____

Членове:

1. _____

2. _____